NORAKSTS
Lieta Nr.142158511
1-0818-12/16

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2012.gada 30.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese L.Konošonoka,

piedaloties pie administratīvās atbildības sauktajai personai *R.P.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *R.P.*, personas kods */personas kods/*, sūdzību par Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes 2011.gada 15.februāra lēmumu Nr.D57/10-6/463 (administratīvā pārkāpuma protokols-paziņojums Nr.D57 108551260).

Aprakstošā daļa

[1] *R.P.* tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-paziņojums Nr.D57 108551260 par to, ka 2011.gada 7.janvārī plkst.13.16 transportlīdzeklis *Mazda* (valsts reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/*) bija novietots stāvēšanai pie ēkas Lauku ielā 4, Rīgā, 326.ceļa zīmes darbības zonā, tādējādi pārkāpjot Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi) 135.11.apakšpunktu, par ko ir paredzēta administratīvā atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktā. *R.P.* uzlikts naudas sods 30 latu apmērā.

[2] Izskatījis *R.P.* sūdzību, Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes priekšnieks ar 2011.gada 15.februāra lēmumu Nr.D57/10-6/463 (turpmāk – Lēmums) zemākas amatpersonas lēmumu atstāja negrozītu.

Lēmumā norādīti šādi apsvērumi.

[2.1] *R.P.* tika saukts pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktā paredzēto pārkāpumu.

[2.2] Administratīvā pārkāpuma protokols – paziņojums sastādīts, ievērojot Ceļu satiksmes likuma 43.^{2} panta un Ministru kabineta 2006.gada 7.marta noteikumu Nr.182 „Kārtība, kādā noformējams administratīvā pārkāpuma protokols-paziņojums par transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu" nosacījumus.

[2.3] Transportlīdzekļa vadītājam pirms automašīnas novietošanas stāvēšanai ir jāpārliecinās par to, vai netiek pārkāpti Ceļu satiksmes noteikumi.

[2.4] Tā kā par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10}panta piektās daļas pārkāpumu likums nosaka tikai vienu soda veidu un apmēru, iestādei piemērojamā soda apmērs un veids nav jāvērtē. Tāpat nav piemērojama Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 32.panta otrā daļa.

[3] *R.P.* iesniedza tiesā sūdzību, kurā lūdz atcelt Lēmumu.

Sūdzībā norādīti šādi apsvērumi.

[3.1] *R.P.* pirms automašīnas novietošanas stāvēšanai pārliecinājās, ka Lauku un Tallinas ielas krustojumā nebija ceļa zīmes, kas aizliedz automašīnas novietošanu. Tā kā Lauku ielas labajā pusē bija novietotas arī citas automašīnas, neradās šaubas par to, ka attiecīgajā vietā nav apstāšanās vai stāvēšanas ierobežojumu.

[3.2] Ceļu uzturētājiem ir pienākums rūpēties, lai ceļa zīmes nebūtu pārvietojamas un būtu skaidri saprotamas. Tā kā 326.pagaidu ceļa zīmes uzstādītāji nesekoja līdzi zīmes

tehniskajam stāvoklim un novietojumam, sūdzības iesniedzējs un citi autovadītāji tika maldināti par ceļa zīmes darbības zonu. Proti, pēc administratīvā soda uzlikšanas *R.P.* ievēroja, ka 326.ceļa zīme brīžam bija aizgriezta prom no tās darbības virziena, bet brīžam – apgāzta. Tādējādi, pieņemot Lēmumu, nav ņemts vērā tiesiskās paļāvības princips – iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas.

[3.3] Protokolam nav juridiska spēka, jo no tā nav skaidrs, vai sods ir piemērots par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktā vai 149.^{31}panta astotajā daļā paredzēto pārkāpumu.

[3.4] Izdarot lietderības apsvērumus, iestādei bija jāņem vērā konkrētā gadījuma apstākļi, nevis vispārēji apsvērumi par administratīvās atbildības nepieciešamību. Vienlaikus, vērtējot lietderības apsvērumus, bija jāņem vērā arī samērīguma princips. Konkrētajā gadījumā sabiedrības interesēs ir netaisnīgā un nepamatotā soda atcelšana, jo šādā veidā atbildīgās amatpersonas un iestādes tiks mudinātas savus pienākumus veikt rūpīgāk, kā rezultātā administratīvie pārkāpumi netiks veikti.

[4] Rīgas domes Rīgas pašvaldības policija paskaidrojumā par sūdzību papildus Lēmumā minētajam norāda, ka pārkāpuma konstatēšanas brīdī vairāk kā piecas minūtes nenotika pasažieru iekāpšana vai izkāpšana, kā arī kravas iekraušana vai izkraušana. 326.ceļa zīme bija skaidri redzama. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 81.panta piektajā daļā noteikto apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Šādā veidā tas ir izpildāms un to var pārsūdzēt tiesā.

[5] Uz tiesas sēdi lietas izskatīšanā pieaicinātā iestāde nav ieradusies. Par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots likumā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti. 2012.gada 20.novembrī tiesā saņemts iestādes pilnvarotās pārstāves iesniegums (*lietas 30.-31.lapa*), kurā lūgts izskatīt lietu bez iestādes pārstāvja klātbūtnes un norādīts, ka iestāde uztur iepriekš sniegtos rakstveida paskaidrojumus un uzskata sūdzību par nepamatotu.

Tiesa, uzklausījusi pie administratīvās atbildības sauktās personas viedokli, atzīst, ka lietu ir iespējams izskatīt bez iestādes pārstāvja klātbūtnes.

[6] Tiesas sēdē *R.P.* uzturēja sūdzību un paskaidroja, ka transportlīdzekli stāvēšanai novietoja naktī, pirms transportlīdzekļa novietošanas pārliecinoties, ka Tallinas un Lauku ielas krustojumā nav izvietota 326.ceļa zīme. Turklāt šajā vietā bija novietotas stāvēšanai arī citas automašīnas, tādēļ nebija pamata uzskatīt, ka stāvēšana nebūtu atļauta. Iestādes iesniegtajos fotoattēlos nav fiksēts Tallinas un Lauku ielas krustojums, bet gan Pērnavas un Zvaigžņu ielas krustojums. *R.P.* nebija zināms, kādas ceļa zīmes ir uzstādītas Pērnavas un Lauku ielas krustojumā, jo viņš nekad nav braucis līdz Pērnavas ielai. Turklāt, ja arī ceļa zīme tur būtu uzstādīta, tā ir uzstādīta pretēji sūdzības iesniedzēja braukšanas virzienam. Nav

loģiski, ka vadītājam ir jāiet liels gabals līdz nākamajam krustojumam, lai pārliecinātos, vai tur ir uzstādīta ceļa zīme. Iestāde nav iesniegusi pierādījumus, ka Tallinas un Lauku ielas krustojumā būtu bijusi uzstādīta 326.ceļa zīme.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, uzklausījusi pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to savstarpējā kopsakarā, atzīst, ka sūdzība ir pamatota.

[8] Lietā izšķirams strīds par to, vai *R.P.* pamatoti saukts pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[10]panta piektās daļas 11.punktā paredzēto pārkāpumu.

[9] Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[10]panta piektās daļas 11.punkts (*tiesību normas spriedumā izteiktas redakcijā, kāda bija spēkā administratīvā pārkāpuma protokola-paziņojuma sastādīšanas brīdī*) noteic, ka par stāvēšanu 326.ceļa zīmes darbības zonā uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam 30 latu apmērā.

Savukārt Ceļu satiksmes noteikumu 135.11.apakšpunkts paredz, ka aizliegts apstāties un stāvēt 326.ceļa zīmes darbības zonā.

Atbilstoši šo noteikumu 282.26.apakšpunktam 326.zīme "Apstāties aizliegts" noteic aizliegumu transportlīdzekļiem apstāties un stāvēt.

[10] Lietā nav strīda par to, ka *R.P.* bija novietojis transportlīdzekli stāvēšanai Lauku ielā pie nama Nr.4 administratīvā pārkāpuma protokolā-paziņojumā norādītajā laikā.

Lietā ir strīds par to, vai vieta, kur sūdzības iesniedzējs novietoja transportlīdzekli stāvēšanai, atradās 326.ceļa zīmes darbības zonā, un vai sūdzības iesniedzēja darbībās ir konstatējama vaina un secīgi arī administratīvā pārkāpuma sastāvs.

[11] Administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas nodarījumā. Proti, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības, jākonstatē Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzēto objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums – administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse (*sk. Senāta 2006.gada 22.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-571/2006 8.punktu*).

Pārkāpuma objektīvo un subjektīvo pazīmju kopumu konstatē, izvērtējot lietā esošos pierādījumus.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243.panta pirmo daļu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Šā paša panta otrā daļa noteic, ka iestādē pierādīšanas pienākums administratīvā pārkāpuma lietvedībā ir institūcijai (amatpersonai), kura sauc personu pie administratīvās atbildības, bet tiesā – iestādei.

Pierādīšanas līdzekļi ir uzskaitīti kodeksa 243.[1]pantā. Proti, pierādīšanas līdzekļi tostarp ir pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumi, kā arī dokumenti, kas satur ziņas par faktiem, rakstveida vai citā formā.

[12] Konkrētajā gadījumā lietā iegūti šādi pierādījumi, kuros nostiprinātas ziņas par faktiem.

[12.1] Administratīvā pārkāpuma protokols-paziņojums (*lietas 17.lapa*), kurā fiksēts, ka 2011.gada 7.janvārī plkst.13.16 transportlīdzeklis Mazda (valsts reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/*) bija novietots stāvēšanai Rīgā, Lauku ielā pie ēkas Nr.4 326.ceļa zīmes darbības zonā.

[12.2] Administratīvā pārkāpuma protokolam-paziņojumam pievienotie fotoattēli (*lietas 18.lapa*). Divos no tiem redzams stāvēšanai novietots transportlīdzeklis ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/*, labajā augšējā fotoattēlā redzama iela un tās labajā pusē uzstādīta tostarp 326.ceļa zīme, savukārt labajā apakšējā fotoattēlā redzama ēka ar norādi Lauku iela un 326.ceļa zīme.

[12.3] Sūdzības iesniedzēja iesniegtie fotoattēli (*lietas 22.-23.lapa*), kuros atbilstoši sūdzības iesniedzēja paskaidrojumiem (*lietas 21.lapa*) 2011.gada 12.jūnijā fiksēts Lauku un Tallinas ielas krustojums (*lietas 22.lapa*) un Pērnavas un Zvaigžņu ielas krustojums (*lietas 23.lapa*).

[12.4] Pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumi, no kuriem izriet, ka sūdzības iesniedzējs Lauku ielā iebrauca no Tallinas ielas puses un ka Tallinas un Lauku ielas krustojumā nebija uzstādīta 326.ceļa zīme (tā nebija redzama). Lauku ielā bija novietotas stāvēšanai vairāk kā 10 automašīnas (*sk. pieteikumu, lietas 3.lapa, sūdzību, lietas 11.lapa, tiesas sēdes protokolu, lietas 32.-33.lapa*).

[13] Izvērtējot savstarpējā kopsakarā lietā iegūtos pierādījumus (*sk. šā sprieduma 12.1.-12.4.punktu*), tiesa atzīst, ka tie neapstiprina faktu, ka pārkāpuma konstatēšanas brīdī 326.ceļa zīme ir bijusi uzstādīta Tallinas un Lauku ielas krustojumā (Lauku ielas kreisajā pusē virzienā no Tallinas ielas uz Pērnavas ielu). Lai arī iestādes iesniegtajos fotoattēlos ir redzams

sūdzības iesniedzēja transportlīdzeklis, no tiem nav izsecināms, vai 326.ceļa zīme ir bijusi novietota Lauku un Tallinas ielas krustojumā. Turklāt, aplūkojot kopsakarā labo augšējo fotoattēlu ar sūdzības iesniedzēja iesniegtajiem fotoattēliem (*lietas 23.lapa*), konstatējams, ka šis fotoattēls fiksē ceļa zīmju novietojumu Zvaigžņu un Pērnavas ielas krustojumā, līdz ar ko nav attiecināms uz izskatāmajā lietā noskaidrojamiem faktiem, ņemot vērā, ka transportlīdzeklis ir bijis novietots stāvēšanai Lauku ielā, nevis Zvaigžņu ielā. Savukārt attiecībā uz labajā apakšējā fotoattēlā fiksēto 326.ceļa zīmi (*lietas 18.lapa*) tiesai nav iespējams identificēt, kurā konkrēti Lauku ielas posmā (un kurā brauktuves pusē) tā ir novietota, turklāt šis fotoattēls neatbilst sūdzības iesniedzēja iesniegtajiem fotoattēliem, kuros redzams Lauku un Tallinas ielas krustojums (*lietas 22.lapa*). Tiesa pretēji iestādes paskaidrojumos norādītajam (*lietas 10.lapa*) neuzskata, ka no pārkāpuma konstatēšanas vietā un laikā uzņemtajām fotogrāfijām ir nepārprotami konstatējams, ka 326.ceļa zīme ir skaidri redzama. Gluži pretēji, aplūkojot iestādes iesniegtos fotoattēlus, kuros fiksēts sūdzības iesniedzēja transportlīdzeklis, nav redzama neviena 326.ceļa zīme.

[14] Iestāde pārsūdzētajā Lēmumā ir norādījusi, ka transportlīdzekļa vadītājam pirms automašīnas novietošanas stāvēšanai ir jāpārliecinās par to, vai netiek pārkāpti Ceļu satiksmes noteikumi. Tiesa no minētajiem argumentiem secina, ka, iestādesprāt, neatkarīgi no tā, kur un kādā veidā novietota 326.ceļa zīme, vadītajam ir jāievēro šīs zīmes prasības.

Tiesa šim argumentam nevar piekrist.

Ceļu satiksmes noteikumu 291.punkts tostarp paredz, ka 326.zīmes darbība ir spēkā no tās uzstādīšanas vietas līdz tuvākajam krustojumam aiz zīmes, bet, ja krustojuma nav, - līdz 519.zīmei. Savukārt noteikumu 290.punkts paredz, ka 326.zīmes darbība attiecas tikai uz to brauktuves pusi, kurā tā uzstādīta.

Tātad minētas normas, pirmkārt, paredz, ka 326.ceļa zīme attiecas tikai uz konkrētu brauktuves pusi, turklāt zīme darbojas līdz pat tuvākajam krustojumam aiz zīmes. Tādējādi pirmšķietami varētu secināt, ka transportlīdzekļa vadītājam, kurš novieto transportlīdzekli stāvēšanai vietā, pirms kuras nav uzstādīta 326.ceļa zīme, ir jāievēro šīs zīmes prasības, ja šāda zīme būtu uzstādīta pirms nākamā krustojuma (un vērsta pretējā virzienā). Konkrētajā gadījumā tas atbilstu situācijai, kad 326.ceļa zīme ir uzstādīta Pērnavas un Lauku ielas krustojumā (kreisajā brauktuves pusē virzienā uz Tallinas ielu). Tādējādi, neatkarīgi no tā, vai Tallinas un Lauku ielas krustojumā ir uzstādīta 326.ceļa zīme, Lauku ielas labajā brauktuves pusē (virzienā uz Pērnavas ielu) būtu aizliegts apstāties un stāvēt, jo visa šī brauktuves puse atrastos 326.ceļa zīmes darbības zonā.

Tomēr vienlaikus jāņem vērā, ka Konvencijas par ceļa zīmēm un signāliem 6.panta 1.punkts noteic, ka zīmes ir jāizvieto tā, lai vadītāji, kam tās ir domātas, varētu tās viegli un savlaicīgi atpazīt; tām parasti ir jābūt novietotām kustības virzienam atbilstošajā ceļa pusē; tomēr tās var tikt novietotas vai atkārtotas virs brauktuves.

Konkrētajā gadījumā iestāde nav pierādījusi, ka Tallinas un Lauku ielas krustojumā (atbilstoši sūdzības iesniedzēja vadītā transportlīdzekļa kustības virzienam pa Lauku ielu, ko apstiprina arī iestādes iesniegtajos fotoattēlos fiksētais transportlīdzekļa novietošanas veids) brauktuves labajā pusē pārkāpuma brīdī būtu bijusi novietota 326.ceļa zīme. Tādējādi, ja arī 326.ceļa zīme būtu novietota Pērnavas un Lauku ielas krustojumā, tā nevarēja būt saistoša sūdzības iesniedzējam, kurš brauca pretējā virzienā un attiecīgi šo ceļa zīmi nevarēja redzēt. To, ka sūdzības iesniedzējam nevarēja rasties priekšstats par attiecīgās ceļa zīmes esamību, apliecina arī pārkāpuma konstatēšanas brīdī veiktie fotouzņēmumi (*sk. kreiso apakšējo fotoattēlu, lietas 18.lapa*) (*sal. sk. Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 21.janvāra sprieduma lietā Nr.A42762808 12.punktu*).

[15] Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 9.panta pirmā daļa noteic, ka par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto kārtību un par kuru likumā ir paredzēta administratīvā atbildība.

No minētā regulējuma izriet, ka administratīvā pārkāpuma sastāvam ir nepieciešams konstatēt apstākļu kopumu, kas atbilstoši kodeksa 9.pantam ir administratīvā pārkāpuma sastāva elementi. Ja kaut viena no administratīvā pārkāpuma sastāvu veidojošām pazīmēm iztrūkst, atzīstams, ka nodarījumā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Konkrētajā gadījumā, ņemot vērā, ka iestāde nav pierādījusi, ka Tallinas un Lauku ielas krustojumā bija uzstādīta 326.ceļa zīme, secīgi nav pierādīta arī *R.P.* vaina kodeksa 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktā paredzētā pārkāpuma izdarīšanā.

[16] Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 1.punkts noteic, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Tā kā *R.P.* darbībās nav saskatāms kodeksa 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktā paredzētā pārkāpuma sastāvs, pārsūdzētais Lēmums ir atceļams un ir izbeidzama lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 1.punktu, 289.^{12}panta otrās daļas 2.punktu un 289.^{18}panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

Atcelt Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes 2011.gada 15.februāra lēmumu Nr.D57/10-6/463.

Izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu par *R.P.* saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[10]panta piektās daļas 11.punkta.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 darba dienu laikā no sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* L.Konošonoka

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese L.Konošonoka
Rīgā, 2012.gada 30.novembrī